

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Vlada in po toči uničena polja.

Kmetovo delo je poleti izpostavljeno največji nevarnosti. Nekaj minut in ves njegov trud je uničen, če se vsuje na cvetoče polje iz črnih oblakov debela toča. Zato je tudi kmet celo poletje v vednem strahu za svoje pridelke. Letos so bili posebno nekateri kraji pri nas izredno hudo udarjeni po toči. V nekaterih krajih je toča tako zelo razsajala, da je uničila vse poljske pridelke. V drugih krajih zopet je pustila komaj polovico letine. Ljudje tarnajo, kaj bo in iščejo in zahtevajo pomoči.

Pri takih velikih nesrečah, ki zadovajo kmetško ljudstvo, so šle javne oblasti poškodovanim vedno na roko. Priskočili so na pomoč država in dežela z večjimi denarnimi prispevki. Ker so bili mnogi kraji v naši državi letos izredno hudo poškodovani po toči, se je stavljal v narodni skupščini predlog, naj država priskoči na pomoč vsem oškodovanim na ta način, da narodna skupščina v ta namen dovoli prispevek 120 milijonov Din. Ta predlog se je v zbornici obravnaval in se mu je tudi priznala najnost. Ko je pa šlo za to, da se omenjena svota po toči oškodovanim tudi dejansko dovoli, tedaj so ga vladne stranke, na čelu njim radikali, hitro tako prevrgli, da zaenkrat vsi oškodovanci ne bodo imeli od tega nobenega pravega dobička. Srbski radikali so namreč stavlili predlog, da se naj vpelje zavarovanje žita in se naj v ta namen ustanove pri posameznih oblasteh odbori in zavodi, ki bodo to zavarovanje setve tudi izvedli. V ta namen bi se ustanovil pri poljedelskem ministrstvu poseben fond od 100 milijonov Din in poleg tega bi se ustanovil še poseben državni fond, iz katerega bi se podpirali zavodi za zavarovanje setev po posameznih pokrajinah. Vladna večina je tudi predložila že zakon, ki v vseh podrobnostih določa, kako se naj to zavarovanje izvede, kako naj se plačuje zavarovalnina, kako se naj cení škoda itd.

Brezdvoma je potreben tudi zakon za zavarovanje setev. Zavarovanje setev bi bilo velike važnosti zlasti za one kraje, kjer toča mnogokrat pobije. In takih krajev je tudi več pri nas. Nismo torej proti zavarovanju setev in proti takemu zakonu, ki to zavarovanje urejuje, posebno nismo proti takemu zakonu, če dopušča, da je zavarovanje prostovoljno in neobvezno. Toda onim, ki so v tem letu trpeli velikansko škodo na setvah, oni ne bodo imeli letos nič kruha ali ga pa bodo imeli mnogo premalo. Oni potrebujejo sedaj znatno pomoč in sicer v denarju ali v žitu. Zakon o zavarovanju setev — če bo sploh stopil v življenje — bo koristil samo onim, ki bodo v prihodnjih letih trpeli po toči. Ne more pa nič koristiti onim, ki so letos vled toče zašli v veliko nesrečo. In škoda, ki jo je letos napravila toča po raznih krajih v naši državi, se ceni na stotine milijonov dinarjev. Zato je bil predlog, da se naj dovoli kredit od 120 milijonov dinarjev za najrevnejše, ki so bili po toči oškodovani, gotovo upravičen. Vlada bi bila pametno storila, če bi ta predlog upoštevala in šele potem prišla s svojim predlogom o zavarovanju setev.

Vsa podporna akcija vlade za one, ki so bili letos po toči oškodovani, se je pa izpreverila v to, da je vlada dovolila nekaj milijonov, ki jih je voljna proti 8 odstotnim obrestim posojevati za leto dni najbednejšim in najrevnejšim. Dovolila je približno 60 milijonov dinarjev, ki so se desetaj uporabljali za prehrano siromašnih krajev. Za pomoč po toči oškodovanim se naj posodi od te vsote 10 milijonov Din onim kmetom, ki imajo manj kakor 20 ha zemlje in jim je letos toča pobila, lani pa suša pokončala pridelke. Teh 10 milijonov Din je namenjenih za celo državo kot posojilo za 1 leto proti 6 odstotnim obrestim. Drugih 50 milijonov bi pa porabilo ministrstvo za socialno politiko za nakup živeža in potem ta živež onim, ki jim je toča uničila setve, prodajalo oškodovancem proti pobotnicam, da bodo denar za živež poravnali čez eno leto. Tudi od tega denarja bi morali plačevati 6 odstotne obresti. Koliko bo koristila ta podporna akcija ministrstva za socialno politiko, izprevidimo lahko iz tega, kako je to ministrstvo letos prehranjevalo siromašne kraje. Vsekakor bodo morali poslanci poskrbeti, da bo ministrstvo ta denar prav uporabljalo, da bo ljudstvo imelo res kaj koristi od tega denarja.

Nekaj denarja se je po zakonu vendarle določilo, da se ga kot podpora razdeli med najbednejše. Določilo se je, da se razdeli letošnji čisti dobiček klasne loterije med one oškodovance po toči, ki imajo manj kot 5 ha zemlje. Kako visok bo ta letni čisti dobiček klasne loterije, ne vemo, vemo pa to, da bo mnogo premajhen, da bi magel zadostovati, da bi se po toči oškodovani vsaj deloma opomogli.

Popisali smo, kaj imajo pričakovati od vlade oni, ki jim je letos toča napravila veliko škodo. Nekaj posojil in pa tolažbo, da se bodo v prihodnje lahko proti toči zavarovali. Samoobsebi umevno je, da se je Jugoslovanski klub zavzel za to, da se dovi večji kredit za te reže; zato je tudi pobijal vladni predlog, ki je bil v oni obliki, kakor smo popisali, od vladne večine sprejet.

Občinam, ki imajo gerente.

Občinam, ki imajo gerente.

V zadnjem Domoljubu smo ugotovili, kaj vse morajo krajevni odbori SLS in naši zaupniki storiti, da bodo pri prihodnjih občinskih in nadomestnih volitvah, ki jih je zaukazala pokrajinska uprava. Ko bomo takoj po razpisu volitev poskrbeli, da bodo vsi naši volivi vpisani v volivni imenik, bo treba postaviti kandidate in

sestaviti kandidatne liste.

Obrazec za kandidatne liste dobite pri županu in pri pokrajinski upravi v Ljubljani. Z izvirno kandidatno listo je treba predložiti še dvakrat toliko prepisov, kolikor je v občini volišč (v občini z enim voliščem en izvod in dva prepisa). Prepisi morajo biti ravnokot kot izvirniki, le lastnoročnih prepisov ne smejo imeti.

Dvoje ali več v isti občini vloženi list se lahko veže. Dotično izjavo strank morajo pismeno javiti okrajnemu glavarstvu vsaj 8 dni pred volitvami.

Kandidatne liste morajo biti sestavljene strogo po določenem zakonu. Na kandidatni listi mora biti vse, kar predpisuje zakon, in ne sme biti ničesar drugega, sicer je lista

Dolžnost vernega Slovence je, da se udeleži katoliškega shoda.

neveljavna. Zaupniki, ki bi želeli pojasniti, kako sestaviti kandidatno listo, pišite po navodila na podpisano tajništvo.

V občinah, kjer je bila vložena le ena sama kandidatna lista, proglasi župan brez volitve za vse kandidate, predlagane na tej listi, za izvoljene občinske odbornike.

Kedaj in kako bomo volili?

Dan volitve določi okrajno glavarstvo, županstvo mora to razglasiti. Volitev traja nepretrgoma od osmih zjutraj do petih popoldne. Točenje alkoholnih pijač je na dan volitve in en dan poprej v vsej občini prepovedano. Naši zavedni volivci bodo šli voliti takoj zjutraj, da bodo dali s tem drugim dober zgled in čez dan poskrbeli, da bodo tudi zaostali in omahljivi ptički opravili svojo dolžnost.

Volivno dejanje samo na sebi se izvrši takole: Ko stopim v volivno sobo, vidim v eni vrsti razpostavljene volivne skrinjice in pri dolgi mizi za vsako skrinjico njenega čuvarja; poleg teh pa še predsednika in zapisnikarja. Predsedniku glasno povem, kako se pišem, on pa mi pokaže skrinjice in pove, katero stranko posamezna skrinjica predstavlja. Jaz si zapomnim imeno skrinjico SLS, v vse druge pa pomolim stisnjeno pest in figo. Ko sem vtaknil zapr-

to roko v zadnjo skrinjico, jo odprem in pokažem predsedniku, da kroglice nimam več. S tem sem opravil svojo volivno dolžnost.

Po končanem glasovanju to je ob petih popoldne, zaključni volivni odbor volivni zapisnik. Glede razdelitve mandatov, ki jo takoj po končani volitvi izvrši volivni odbor, poudarjamo le to, da se tiste liste, ki so priglasile vezanje, smatrajo najprej za eno listo in se njihovi glasovi seštejejo. Kandidati, ki so jih tako dobile vezane liste skupno, se potem med njimi razdele. Tisti predstavniki in občinski odborniki, ki bi želeli natančna navodila glede postopanja pri razdelitvi mandatov, naj pišejo na podpisano tajništvo.

Če so se pri volitvah godile kake nepravilnosti, je vlagati v osmih dneh potem, ko se ugotovi izid volitve, pritožbe pri županstvu.

Prosimo vse naše zaupnike in krajevne odbore, da nam sporoče takoj po volitvah natančen izid volitev. V vseh vprašanih glede volivnih priprav bo dajalo tajništvo pojasnila.

Storimo vse, da bo tudi pri občinskih volitvah zmagalo ljudstvo, ki hoče samopravo!

Tajništvo SLS,
Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

bo zadela velikanska gospodarska škoda, prvi vrsti okraja Krško in Brežice, potem pa tudi celo Slovenijo.

Zato vprašam gospoda ministra:

1. Ali Vam je znano vse to?
2. Če Vam je znano, kaj ste ukrenili v tem oziru?

3. Če še niste ukrenili ničesar, ali hočete nujno storiti vse, da se zavarujejo interesi prebivalstva, ker Posavje in cela Slovenija obvaruje preteče gospodarske škode.

Belgrad, dne 22. julija 1923.

Anton Sušnik, nar. posl.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Za 100 dinarjev dobiš 1.05 dolarja, 5.80 švic. frankov, 24.70 italijanskih lir, 37 češkoslov. kron, 73 tisoč 300 avstrijskih kron, 2.75 holandskih guldenov, 180 tisoč poljskih mark, 21 tisoč 250 mažarskih kron, 1 milijon 439 tisoč nemških mark, 204 rumunska leja.

g Sprejemanje avstroogrškega železnega drobiža. Avstro-ogrski železni drobiž po 20 vinarjev je še vedno veljaven, a ker se to drobiž utihotaplja iz Avstrije in Madžarske v našo državo, ga pošte ob naši severni meji ne smejo sprejemati. Ta prepoved velja za pošte v Prekmurju in za pošte Kranjska gora, Jezersko, Mežica, Prevalje, Črna pri Prevaljah, Libelice, Dravograd, Meža, Muta, Marnberk, Brezno, Selnica ob Dravi, Sent Ilj, Zgoranja sv. Kungota, Marija snežna, Apače in Gorinj Radgona. Vse druge pošte pa morajo ta drobiž do preklica sprejemati.

g Nemški milijonarji. Nezastisljani padeč nemške marke je povzročil, da je danes že vsak najslabše plačani nemški uslužbenec milijonar. V Juliju je na primer dobil poštni sle (samec) 3 in pol milijona mark, strojevodja 4 in pol milijona, inšpektor pa celo 7 milijonov mark plače, s čimur pa so dosegli komaj polovico vrednosti predvorne plače.

CENE.

g Žitni trg. Cel pretekli teden je bila kupinja z žitom majhna. Cene so bile v splošnem sledeče: Pšenica 340 do 375, rž 315 do 375, ječmen 285 do 300, oves 290 do 300, koruza 285 do 300 Din za 100 kilogramov z železnike postaje.

g Trg s kožami in sunjem. Cene kož so narasle in je povpraševanje po težkem blagu veliko. Cene: težke goveje kože po 23.75 do 25, lahke 21.25 do 23, telečje 37.50 Din za kg. Cene usnjarijavo kravje usuje 110 do 120, kruponi 108 do 115, lahki 105 do 108, vaches težki 80, lahki 70, podplat 60 do 65, vratovi 50 do 55, boks črni 28 do 30, barvasti 35 do 45, ševro 30 do 45, barvasti 40 do 60 dinarjev.

g Celjski trg. Govedina I. vrste 25 do 27, II. vrste 24 do 25, na trgu I. vrste 23 do 25, II. vrste 21 do 23. Teletina I. vrste 24 do 26, II. vrste 22.50. Svinjina I. vrste 30, II. vrste 25, mast domača 41, ameriška 35, šunka 55, prekajeno meso I. vrste 45, II. vrste 40. Piščanec 20 do 25. Mleko 3.50 do 4. Surovo maslo 50, čajno 76. Jajce 1.50. Sadje: jabolka 6 do 7, hruške 8 do 10. Specerijsko blago: kava Portoriko 64, Santos 44, Rio 42, kristal. sladkor 35, v kockah 27, riž I. vr. 13.50, II. vr. 7.50, namizno olje 32, bučno 40. Moka: >00< 7.10, >0< 7, >2< 6.60, >4< 6.20, koruzna 3.50, koruzni zdrob 4.70 (na drobno po 20 par več). Žito: pšenica 425, rž 390, ječmen 340, oves 375, turščica 340, fižol 650 do 700, grah 1500, leča 1700. Krma: seno sladko 80 do 100, polsladko 80, kislo 50 do 80, slama 50. Glavnata aslata komad 0.50 do 0.75, ohrovt 1 do 2, koleraba 1.50, karfiol in šparglji kg 25, luščeni grah 14, krompir 1.75.

g Cena prvemu grozju v Ljubljani za 1 žb znaša 96 do 100 K.

DAVKI.

g Povšivanje taks in pristojbin se izvrši s 1. oktobrom 1923. Vlada je tozadevni načrt že predložila in se sedaj nahaja v finančnem odseku. Belgrajski mogotci nas hočejo zopet priviti, hočejo zopet našega denarja, da bo lahko na račun našega ljudstva uganjati stvari, po katerih že slovi naša država po svetu. Torej poglejmo pristojbine.

Gospodarski obzornik.

Električna centrala na Krškem polju.

Narodni poslanec Anton Sušnik je stavil na gospoda ministra poljoprivrede i voda v Belgradu sledeče vprašanje:

Občina Zagreb namerava zgraditi na Krškem polju pri Skopicah v Sloveniji hidrocentralo. Po projektu, ki ga je vložila zagrebška občina pri pokrajinski upravi v Ljubljani, ima se odpeljati Sava (160 km³ sek.) po cirka 15 km dolgem betoniranem kanalu od Krškega mlogem Mrtvic v Krko pod Krško vasjo. Dne 11. junija t. l. se je začel komisionalni ogled in razlastitveno postopanje in 23. je vodopravna komisija baje že dokončala svoje delo.

Izkoriščanje vodnih sil je gotovo velike važnosti za narodno gospodarstvo, zlasti če je izraba vzorna ter se napravijo dolgi, za plovbo sposobni kanali. Potem na ozemlju ob kanalu lahko vzcvete industrija ter se naglo dvigne narodovo blagostanje.

Vsega tega nam omenjeni projekt ne nudi. Sava je že danes v Sloveniji zelo važna vodna cesta, ker se po njej vrši plovba lesa iz Savinjske doline, v doglednem času pa bi lahko postala plovna tudi za parobrode že od Zidanega mostu dalje. Po tem projektu pa bo savska struga približno 6 mesecev v letu brez vode, ki se odpelje po prekopu v Krko in na 20 km dolgi črti od Vidma do hrvatske meje bo obljubljenemu okraju odvzeto jedino možno nepoptavljeno pristanišče pri Brežicah. Kako slabe gospodarske posledice bo imela

že samo ta okolnost za ves okraj, ni treba povdarjati.

Vrh tega pa se bo vodna gladina znižala za približno 2 m, vsled česar bodo okrog ležeče kulture in nasadi trpeli veliko škodo, če se zemlja ne bo umetno namakala. Toda, kdo bo preskrbel namakalne naprave, tega projekt nič ne predvideva. Gotovo pa je, da kmetje sami tega ob današnji druginji ne zmorejo.

Zagrebski projekt onemogoča tudi vsak razvoj industrije in obrti v Posavju, ker ne daje okolišu na razpolago potrebne množine energije. Še ne dva odstotka pridobljene električne sile, ki jo menda nudi zagrebška občina ne zadošča niti za razsvetljavo najbližjega okoliša. Pa še ta množina toka je na razpolago samo po visokih zagrebških cenah.

Največja škoda pa bo zadela prebivalstvo s tem, da se bo razlastilo 74 ha dobro obdelanega rodovitnega polja. Odškodnina v denarju nikakor ne more odtehtati dragocenega polja, zlasti ne v teh gosto naseljenih krajih, kjer že itak primanjkuje zemlje. Kje naj ljudstvo dobi drugo zemljo, kje naj dobi zaslužek, če vsled zgrešenega projekta ne bo mogoče, da se razvije obrt in industrija? Bati se je, da bo velik del prebivalstva časoma primoran izseliti se in iskati drugod dela in zaslužka.

Če se že napravi hidrocentrala na Krškem polju, nujno je potrebno, da se vpoštevajo gospodarski interesi prebivalstva in cele Slovenije ter se vse naprave izvrše tako, da bo omogočen razvoj obrti in industrije.

Če se pa izpelje tak kakor je, bo imela veliko korist samo občina Zagreb, dočim

Na vsako prošnjo, vlogo ali pritožbo se bo moralo po sprejetju tega zakona (1. oktobra 1923) priložiti kolek 5 dinarjev (dosedaj 8 dinarjev). Za rešitev (uradni odgovor) pa zahteva vlada 20 dinarjev (dosedaj 10 Din). Za vsako prilogo je veljal dosedaj kolek za 1 dinar, a odslej 2 dinarja. Torej bo čisto navadno vlogo na kakršenkoli urad, nadalje prizivi (rekurz) in prošnje treba kolekovati skupno z najmanj 25 dinarji (100 Kr)!

ZIVINA.

g Cene živin. Zagreb. Dogon goveje živine zelo veliki, svinji je bilo manj. Nastopili so tudi italijanski kupci. Cene za kg žive teže: voli I. vrste 18.75 do 14.50, II. vrste 10.50 do 12.50, III. vrste 11.25 do 11.25, teleta I. vrste 19 do 19.50, II. vrste 18.50 do 18.75, mlada živina 10.50 do 12.50, krave I. vrste 18 do 14.50, II. vrste 10 do 12.50, svinje I. vrste 24 do 24.50, II. vrste 21 do 23. Krma za mte.: seno 85 do 100, detelja 100 do 112.50, slama 60 do 65.

RAZNO.

g Razglas o sprejemu gojenk v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1923. se odpre dvaindvajseti letni gospodinski šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čg gg sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spleja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd. Gojenke se veščajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 500 Din. Pouk sam je brezplačen. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednje obleke in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za leto, dva para čevljev, nekaj belih in barvnih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srjace, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in dve prevleki za blazine, 4 brisače, 4 servije in jedilni pribori (žlica, vilice, nož). Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo:

1. dovršiti 16. leto;
2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo);
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in katšen je njih dosedajni poklic;
5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
6. zavezati se, da bodo natatno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoručno pisane, nekolkovane prošnje za sprejem na jse vpošljejo vsaj do 20. avg. 1923 Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Pri sprejemu deklet v gospodinsko šolo se bo oziralo po možnosti na prosilke iz vseh slovenskih pokrajin, opomniti pa je, da je številno gojenk posebej z ozirom na namen gospodinske šole same le omejeno.

V Ljubljani, 19. julija 1923.

Kuratorij kmetijsko-gospodinske šole Kmetijske družbe za Slovenijo.

g Uničujoč nastop oidija se nam javlja iz vseh staskih okolišev. Ta bolezen preti uničiti še to malo, kar je v vinogradih po letošnjih vremenskih neugodah preostalo.

Vinogradniki se opozarjajo, da uporabijo vsa sredstva proti oidiju in ga poskusijo zatreti ali vsaj omejiti razširjenje. Ob lepem vremenu se naj pridno žvepla. Pri zelo močnem nastopu se je posluževati eventualno tudi natrijevega hipermarganata (25 dlk na l vode in 2-3 kg ugašenega apna). A najbolje se baje obnese žveplenoapnena brozga z dodatkom 30-40 kratne množine vode (na 1 kg brozge 30-40 litrov vode). Brozga se z vodo dobro

promeša in s to mešanico se celi trs, posebno pa grozde, dobro poškrpi s navadno škropilnico (ki se rabi za škropljenje proti peronospori).

To sredstvo učinkuje baje popolnoma gotovo. Napadene jagode zgube v par dneh odijovo pepelnato prevleko in se, kakor pravimo, »obrišejo« ter dobe zopet svojo naravno zeleno in zdravo barvo. To sredstvo priporoča vinarški strokovnjak g. Fran Majcen, ravnatelj posestev štajerske hranilnice v Podlehniku, ki ga na obširnih hranilničnih posestvih že par let uporablja z najboljšim uspehom.

Zaradi tega opozarjamo vse vinogradnike na to sredstvo ter jim priporočamo, da ga preskusijo. Žveplenoapnena brozga bi bila najcenejše sredstvo zoper oidij, že zaradi majhnih množin, ki so potrebne, in uporaba je najbolj enostavna.

g Vinska kriza v Sloveniji. Po tem naslovom poročila »Jugoslovanski Lloyd« z dne 27. julija: »O priliki nastopa vinske krize v Sloveniji je naslovil klerikalni narodni poslanec g. Hohnjec pismeno vprašanje na poljedelsko ministristvo, v katerem zahteva, da mu minister odgovori, kaj je vlada ukrenila, da vinska kriza zavre in v bodoče onemogoči. Izvedeli smo, da bo dobil g. Hohnjec odklonilen odgovor iz razloga, ker je nemogoče vinsko krizo v Sloveniji preprečiti vsled fabricacije velikanske množine vina od strani slovenskih špekulantov, kar je zelo škodovalo padcu cen naših vin na tujih tržiščih.« — Tisti, ki je te neumnosti naklobasal v navodnem listu, je pač sposoben, da ga takoj sprejme v Stenjevec, kamor po svoji domoviti fabricaciji vin tudi spada.

g Otvoritev industrijsko-obrtno vzorčne izloabe v Mariboru. — Dne 15. avgusta t. l. se odpre v Mariboru industrijsko-obrtna vzorčna izložba, združena z vrtnarsko, vinarško, gradbeno in umetniško razstavo, ki bo trajala do vključno 26. avgusta. Industrijsko-obrtna vzorčna izložba, ki bo nekakšna slika naše industrije in obrti, bo vsekokozi poučna in zanimiva. Poleg industrijskih in obrtniških izdelkov bo zastopano tudi vrtnarstvo, ki je v našem narodnem gospodarstvu važna panoga, ki pa je potrebna še nadaljnjega razvoja. Na tej razstavi bo razstavila največja tvrdka v naši državi »Vrt« (Dizamonja in drugovi), ki je znana po svojih pridelkih široma naše države in ki zalaga s cvetličami vsa naša mesta, kakor Belgrad, Zagreb, itd. in je že zelo izpodrinila tujo, pred vsem italijansko konkurenco, ki se je doslej šopirila na naših tržiščih. Poleg vrtnarskih pridelkov bo zastopana tudi sadjarstva, zlasti goja drevec, kar je za naše sadjarstvo in poljedelstvo zelo važno. Nič manj važna je gradbena razstava, prva v naši državi. Splošna stanovanjska beda nujno zahteva, da se čim več gradi. Vseled splošne draginje pa je gradbeno gibanje skoraj popolnoma zastalo. Gradbena razstava bo zlasti upoznila občinstvo z modernim načinom gradbe, ki je najcenejši in za današnjo dobo najpripravnejši. Zastopani bodo v tem oddelku vsi najnovejši vzorci in načrti zgradb. Za vinorejce najvažnejša pa bo vinska razstava, ki jo priredi vinarški oddetek kmetijske družbe. Vinski trg je pri nas zelo slab. Razstavni odbor si prizadeva, da privabi čim več kupcev ter tako opomore vinski krizi, ki vlada v naši državi. Za obiskovalce naše razstave je vestransko poskrbljeno. Na vseh progah naše države uživajo posetniki naše razstave 50 odstotkov popusta, če se izkažejo z legitimacijo, ki se dobe pri vseh denarnih zavodih in obrtnih društvih in zadrukah za ceno 20 Din. Legitimacija velja kot trajna vstopnica. Vsakemu obiskovalcu je na razpolago stanovanje, ki mu ga nakaže stanovanjski oddetek proti zmerni odškodnini, tako, da je vsako izkoriščanje onemogočeno. Priporočamo našim čitateljem, da si to razstavo zanesljivo ogledajo. Vsa pojasnila o razstavi daje uprava razstave, Maribor, Cankarjeva ulica 5., tel. interurban 325.

g Staje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Iz Zalca poročajo: V splošnem se lahko reče, da se je zadnjih 14 dni stanje hmeljskih nasadov izboljšalo. Nadalje se mora povdarjati, da je pri srednjem hmelju prehod cvetja v kobule izjemoma neenakomeren in da se bo radi tega prišlo spodbiranje pred, obiranje od kraja pa šele po 20. avgustu. Pozni hmelj se razvija normalno in obeta prav obilno letino. O množini letošnjega pridelka se danes še ne da kaj določnega povedati. Sigurno je pa, da homo letos pridelali več nego lani. Hmeljski trgovci se že zanimajo za naše prvovrstno blago.

g Pridelek hmelja v Savinjski dolini cenijo na 4000 do 4500 mestskih stotov v vrednosti 85

do 40 milijonov dinarjev. Z obiranjem hmelja pričnu v drugi polovici avgusta.

g Pridelek sladkorja v naši državi. Zveza sladkornih tvornic v Osijeku, Velikem Bečkereku, Cervenki in Novem Vrbsau je pridelala v problem letu preko 5000 vagonov sladkorja. Sladkor se je prodajal po ceni 23 do 25 Din kg. »Jugoslovanski piše k temu, da skupni stroški za predelavo enega kilograma z vsemi ostalimi izdatki niso znašali več nego 16 Din. Po tem računu je torej Zveza sladkornih tvornic zaslužila 400 milijonov Din.

g Dobra žetev. Mednarodni poljedelski urad poroča, da bo letošnja žetev v Evropi jako ugodna. Dosedanji uspehi žetve, ki so prišli iz vseh dežel izvzemši Rusijo, ki se računa samo na 40 odstot, vse evropske žetve, upravičujejo nado, da bo letošnji pridelek za 21 milijonov mestskih stotov večji ko lanski, torej za 17 odstotkov bolj. Splošno je več pridelka, kakor ga je bilo pred vojsko. Tudi na Japonskem in v Indiji je letošnji pridelek za 23 milijonov mestskih stotov večji od lanskega t. j. 4 odstotki proti svetovni letini lanskega leta.

g Žetev riža. Po podatkih poljedelskega ministristva je žetev riža v Macedoniji popolnoma zadovoljiva. Smatra se, da bo ta žetev zadostovala v glavnem za konzum v državi in da bo treba uvoziti le manjše količine.

g Pregled živinorejskih in mlekarških zdruag. Ministristvo za poljedelstvo in vode je odredilo svojega strokovnega poročevalca, da prepotuje Slovenijo, Hrvaško in Slavonijo zaradi pregleda živinorejskih in mlekarških zdruag ter živinorejskih organizacij.

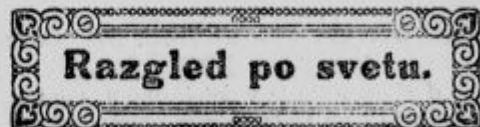
g Za vzdrževanje kmetijskih šol. Ministristvo za poljedelstvo in vode je zahtevalo od finančnega ministristva kredit 640 tisoč dinarjev za vzdrževanje kmetijskih šol.

g Novi sledovi rude in nafte v Črnigori. V Črnigori so odkrili sledove večje količine bakrena ter druge rude in precej močen vrelce nafte.

g Tovarno bombažnih tiskanih građe v Kranju in obsegu 20 tisoč kvadratnih metrov na takozvanem Gušteju. V tovarni bo prostora za 4000 dblavcev.

g »Narodni gospodar« št. 7 je izšel s sledečo vsebino: Blagovne zadruge in trgovci, Pripombe k načrtu zadružnega zakona, Kmetijsko zadružništvo na Špankem. Nadalje prinaša vprašanja in odgovore in raznovrsten drobiž.

g Breskev in marelica. — Navodilo kako jo vzgajamo in oskrbujemo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik in Ljubljani. Založila Jugoslovanska knjigarna in Ljubljani. Cena Din 12. — Gospodarska potreba je, da se naši sadjarejci bolje seznanijo s negovanjem breskve in marelice, id nudita med vsemi vrstami našega sadnega drevja najplemenitejši sad, ki je izvrete za uživanje, pa se tudi lahko konservira in prav drago proda. Knjiga podaja nasvete, kako gojiti breskev in marelico, da imaš od njih obilo koristi. Čas je, da se dvigne ta panoga sadjareje, ki se je dosedaj pri nas skoraj popolnoma zanemarjala.

DOMA.

Konferenca male antante v Sinaji se je bavila največ z mažarskim posojilom, ki ga misli mažarska uporabiti podobno kot Avstrija za ozdravitev valute in gospodarstva. Mala antanta se je pod angleškim pritiskom izrekla za posojilo, toda z varnostnimi odredbami, da se posojilo ne bo rabilo za ojačenje vojaštva in proti mali antanti.

Za naše pristanišče v Solunu so se zopet začela pogajanja. Grčija ponuja samo majhen prostor, dočim ga Jugoslavija zahteva 200.000 kvadratnih metrov.

Razmerje do Bolgarije je zelo slabo, tako se izraža naš zunanji minister dr. Ninčič. Bolgarija drži z Angleži, Mažari in Italijani. Zato ni čudno, da z nami ni prijazna. Nata to gotovo ne koristi.

DRUGOD.

Po lozanskem miru je postala Turčija fako neodvisna država, kot že ni bila 100 let. Evropejci ne uživajo nobenih pravic več, Francija nima več varuštva nad kristjani, gospodarsko se Turčija svobodno giblje. Zmaga nad Grki je Turčiji mnogo več prinesla kot je izgubila v svetovni vojski.

Avstrijo je krščansko-socialna vlada pod vodstvom duhovnika dr. Seipla postavila na trdno gospodarsko podlago.

V Italiji so začeli fašisti očiten boj proti katoličanom, ker Ljudska stranka neče plesati, kakor oni žvižgajo. V nekaterih mestih so udrli v tiskarne Ljudske stranke, drugod rusijo domove katoliških društev, Zopet drugod razdejavajo in požigajo po tajniških prostorih mladinskih društev. Fašizem vedno bolj kaže svoj protikatoliški značaj.

V Bolgariji so se meščanske stranke združile v blok, ki bo imel težek boj z zemljoradniki in komunisti.

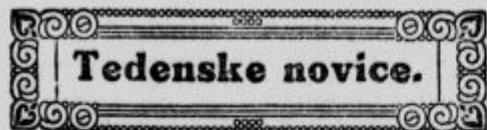
Francosko-nemško vprašanje postaja vsak dan bolj zapleteno. Anglija je predlagala Franciji in Belgiji način odplačevanja nemških dolgov, toda Francija in Belgija ne odnehata, Nemčija pa drva v brezno, kjer se ji zdi še najbolj varno. Kadar namreč vse gori, je najboljša, če človek nič nima. In na tem stališču stoji Nemčija.

V Ameriki je umrl predsednik Zedijanih držav Harding.

Velikanska železniška nesreča se je zgodila v Nemčiji na progi Hamburg—Monakovo. Brzovlak je skočil s tira. Mrtvih je 44, težko ranjenih 34.

Zahtevajte povsod le

milo z gazelico!

Vsi verni Slovenci na katoliški shod!

d Zlato mašo je v petek dne 3. avgusta v Begunjah na Gorenjskem praznoval naš prevzvišeni nadpastir knezoškof dr. Anton B. Jeglič. Begunjski farani so tekmovali, kako bi svojemu visokemu rojaku naredili lepši sprejem in mu izkazali ljubezen in udanost, ki jo prevzvišeni jubilent zasluži. Ob tej priliki tudi mi kličemo presvitlemu slavljencu: Bog naj Vas ohrani od skrajnih mej v dobrobit slovenskega ljudstva, ki ste mu posvetili celo svoje življenje.

d Zalosten list je postal samostojni »Kmetijski list«. Ker ljudstvo vedno bolj čuti na svoji koži blagoslov samostojno-liberalnega centralizma, za katerega so s takim navdušenjem glasovali samostojneži v narodni skupščini, ne ve, kako bi pozornost obrnil drugam. Poskuša to z lažmi, ker je v tem najbolj vaju. Samo da sedaj niti lagati več ne zna tako, da bi mu kdo vsaj za dva dni verjel. V zadnji številki laže, da so naši poslanci glasovali za vojni

zakon — krave se smejejo — dočim so vsi vladni listi ljuto napadali naše poslance, ki so se s tako brezobzirnostjo in odločnostjo borili proti vsaki naredbi vojnega zakona. »Domoljub« je celo v dveh številkah to borbo opisal. — Samostojneži, dobite vendar drugega urednika, ki bo vsaj lagati znal, če je za vse drugo zanič.

d Smrtca nesreča se je zgodila v Podlemu 14. julija. Neki fant je obiral črešnje in je pri tem tako nesrečno padel, da je v par urah izdihnil.

d Nove ministre smo dobili. Za trgovino dr. Kojič, za vere dr. Janič, za kmetijstvo Miletič, za agrarno reformo Sinomović, za pravosodje dr. Perić. Sami Srbi. Samostojno-liberalni centralizem jo je dobro pogodil.

Prehrana pasivnih krajev. Žitni zavod nam sporoča: Posamezne občine se obračajo na razne oblasti radi pojasnila, kaj je z dobavo koruze in prehranjevalne akcije ministrstva za socialno politiko. Da bodo vse občine o tej akciji na jasnem, sporočamo, da se nahaja koroza za pasivne občine v skladiščih Žitnega zavoda v Ljubljani, ter jo more dobiti vsaka občina takoj, ko pošlje zavodu izjavo, da se obveže korozo razdeliti med občane in pobrati protivrednost od njih najkasneje do 15. oktobra t. l. in sicer po ceni, kakor jo bo vlada določila. Ker namerava vlada likvidirati prehranbeno akcijo, je v interesu občin, da pošljejo omenjene izjave takoj Žitnemu zavodu ali pa Pokrajinski upravi v Ljubljani. Naročila se bodo izvršila takoj, dokler ni zaloga izčrpana. (Op. ur.: Zakaj se cena takoj ne določi?)

d Orjuna rešuje domovino. Orjunci so s posebnimi izdajami naznanili celemu svetu, da so Lahi zasedli Triglav z vojaštvom in strojnimi puškami. 12. avgusta se zberejo vsi Orjunci in gredo na Triglav Italijane metat. Slovenija pa jih bo sprejela kot rešilce domovine. Resnica pa je, da Italijanov ni na Triglavu in da se bo orjunska vojska vršila v koči na Kredarici ob dobro pogrnjeni mizi.

d Delno enodnevno stavko so uprizorili železničarji južne železnice, ker ne morejo s to plačo več živeti. Vlada je stavko kratkomalo proglasila za politično, zagrozila z militarizacijo, nakar so se visoki gospodje odpeljali na razna letovišča. Železničar naj pa strada naprej. Samostojno-liberalni centralizem dobro dela.

d Zdravilo zoper železničarsko stavko. Vlada je poklicala železničarje, ki ne znajo molčati, da stradajo na orožne vaje. Lakota je pregnana in železničarsko vprašanje rešeno.

d Rudarska stavka v Trbovljah še vedno traja, ker trboveljska družba noče dati rudarjem večjega poviška kot 3 Din na dan kljub temu, da delavstvo skoro strada. Rudarji so se deloma razšli in poiskali drugod dela. Zato se zdi, da bo stavka trajala še dalje. Kmetje naj gredo trpečim rudarjem, ki iščejo dela, čimbolj na roke, ker s tem store veliko dobro delo in pomagajo boriti se proti kapitalizmu, ki kmete enako pritiska kot delavce.

d Za stavkujoče rudarje v Trbovljah je dal Ljubljanski občinski svet 40.000 K.

d Zoper draginjo. Vsak Uradni list priobči celo vrsto razsodb proti raznim branjevkam in malim trgovcem, ki so za par

kron draže prodajali, kot je določeno v postavah ali ki niso na stojnicah ob semnju imeli vidno naznačenih cen. To je vse lepo, da se draginja pobija, toda z branjevkami in malimi trgovci je ne bodo pobili, dokler bodo smela velika tovarniška podjetja delati ogromne, naravnost protipostavne dobičke, ne da bi se le en paragrafček obnje obregnil. Komarje precejajo, kamele pa puščajo — tatiče zapirajo, totove pa spuščajo.

d Po balkansko. Država je nakazala mestoma Negotin in Vardar podpore 500 tisoč dinarjev. Odbor, ki je imel to podporo razdeliti, je vsoto pobasal v svoj žep.

d Igralnico na Bledu je vlada zaprla, ker je neka dama iz porodice izgubila menda 80.000 Din. Ko bi dama dobila 80.000 Din, bi vlada še eno igralnico dovolila.

d Jugoslovanski časnikiarji so imeli preteklo dni svoj kongres v Ljubljani.

d Državna tlaka za popravo cest. Uradni list št. 72 prinaša pravilnik o izvedbi ljudskega dela za popravo cest. Iz pravilnika je razvidno, da so dolžni delati tlako, oziroma plačati zameno v denarju vsi davčni zavezanci (tudi razne trgovske družbe, banke itd.). Do 1. avgusta morajo županstva sestaviti seznam vseh obvezancev, ki jih gradbena oblast lahko pozove na delo. Navadno orodje — kramp ali lopato ali motiko — mora vsakdo prinesiti s sabo. Denarna zamena je tem višja, čim višje neposredne davke kdo plačuje. Oproščeni so te tlake dijaki, vojniki, državni uslužbeni in one osebe, ki so nesposobne za delo in so obenem siromašne. Osebe pod 18. letom in nad 50 letom ne smejo delati. Pravilnik nič ne omenja, če so ženske tudi olvezane.

d Pri niski železniški delavnici se otvorila dne 1. septembra t. l. železniška obrtna delavnica za izučevanje ključavničarskega, strugarskega, kovaškega, kotlarskega, livarskega, kleparskega, mizarskega, modelirskega in tapetniškega obrta. Šola traja tri leta; v njej se poučuje praktično in teoretično. Po opravljenem teoretičnem in praktičnem izpitu dobi učenec izpričevalo o dovršeni železniški obrtni šoli in izpričevalo, da je opravil izpit za pomočnika. Sprejemni pogoji so pa ti-le: Kandidati ne smejo biti mlajši od 12 in ne starejši od 17 let ter morajo imeti dovršeno osnovno šolo. Prednost imajo sinovi železniških uslužbenecv, potem pa oni, ki imajo dva gimnazijska razreda. Vsak učenec te šole se mora pismeno zavezati, da bo delal po dovršeni šoli tri leta v službi direkcije. Ako zapusti službo prej, mora povrniti direkciji stroške za izučevanje. Pogodba o sprejemu se sklene z očetom ali z varuhom. To leto se sprejme do 50 učencev. Prošnje za vstop, opremljene s kolkom za 3 dinarje, s krstnim listom, šolskim izpričevalom in z dovolilom in obvezo roditeljev ali varuhov, sprejema uprava delavnice v Nišu, Srbija, od dne 25. do 28. avgusta 1923. — Direkcija državnih železnic v Belgradu.

d Rumunski kralj in kraljica sta se to nedeljo z dvornim vlakom pripeljala na Bled. Vsa proga je bila zastražena v velikem številu z vojaštvom.

d Na Bledu se mudi tudi kraljev stric princ Arsen, brat pokojnega kralja Petra. g Ljubljanska borza se je ustanovila 6. t. m.

Prava slovesnost je pa bila v nedeljo. Cerkev je na novo popravljena, enako tudi zvonik. Blagoslov zvana in cerkveno opravilo so opravili g. župnik iz Trčiča. Prisostvovala sta tudi oba cerkvena ključarja: gg. Rozman Franc (Trnovc) in Klemenc Peter (Cernivc). Tema dvema gre tudi zahvala, ker sta pobirala prostovoljne prispevke za novi zvon. Zahvala gre tudi posestniku g. Megliču Jakobu (Blejc), ki je daroval vse apno, kar se ga je potrebovalo za popravo cerkve. Vsem tem, kakor vsem drugim, ki so prispevali za popravo cerkve in za nov zvon, gre zahvala. Zahvala gre tudi družini Dovžanovi, ki oskrbuje cerkev in s posebno vneto skrbjo za značaj naše podružnice. Vsa slovesnost pretelko nedeljo je pokazala, da smo pri Sv. Ani ponosni, da imamo lepo cerkev.

IZ PREDDVORA PRI KRANJU.

22. t. m. smo imeli lepo slovesnost. Dr. Fran Knižic iz salezijanskega reda je pel novo mašo. Bilo je nekaj mlajev in vencev in lepi slavoloki s krasnimi verzji. Med slovesnim pritrkavanjem zvonov in pokaanjem topfcev so Orli v krajih sprejeli novomašnika pred vasjo v Tupalibah, zvečer pa so mu peveci in Orli napravili podoknico z bakljado. — Na praznik 29. junija je bila otvoritev nove društvene dvorane, ki je jako lično izdelana. Zasluga gre našim fantom Orlom, ki so se lotili dela kar sami in večkrat delali celo pozno v noč. Nikdo ni ne verjel, da bo iz podstrešja taka lepa dvorana. Slikal je domačin Fr. Rogelj. Ob otvoritvi smo igrali igro »Polarec«. Tako ima vendar izobr. društvo svoje dom, ker smo dozdaj prenašali gledališki oder iz grajskega magacina na pod, iz poda v šolo, od tam v grad v II. nadstropje, od tu sopot v grajski iz šole narejeni prostor, v katerem je bilo za igre najmanj primerno. Šele sedaj bo mogoče, da se bo društveno delo prosto razvijalo. V kratkem pričnemo gledališko sezono za l. 1923/24 s igrama »Pod vaškim znamenjem in »Trije tičiki. Pretečeni teden je v naši župniji v vaseh Tupalibah, Breg in Spodnja Bela toča napravila mnogo škoda.

TRČIČ.

Trčičski dijaki prirede 12. avg. ob 8. zvečer zanimivo igro »Prababica«. V sredo 15. avg. ob 4. popoldne pa je ponove in sicer ste povabljeni ta dan predvsem vi, okoličani! Igra je prvovrstna, pretresljiva in zelo poučna. Zato 15. avg. vsi v »Naš dom« v Trčič. Vstopnice prodaja ga. Tavčarjeva.

Ig.

Vsled bolezni, zadobljeni v svetovni vojski, je umrl v Mateni pri Iggu Franc Škrjanec. Bil je blag, globokoveren mladenič.

JANČE.

Na seji tukajšnje K. Z. dne 29. julija smo prav temeljito razmotrivali sedanje dobrine in vrline, ki jih nam daje belgrajski samostojno-liberalni centralizem. Razgovorjali smo se, kaj storiti, da se svest o potrebi organizacije, ker edina rešitev je le v trdni organizaciji, določili smo smernice, po katerih pridobiti članov v K. Z. — Izrekla se je resolucija: Ker je predsednik druge vojne komisije za popis živine rabil proti našemu g. županu Goletu skrajno žaljivo besedo, češ, da je šikaniranje vojnih činovnikov njegova politična taktika itd., najodločnoje protestiramo in zahtevamo zadoščenja. — Krajevna Km. sv. Janča.

LUCINE NAD ŠKOPJO LOKO.

Kakor znano, je bilo slov. kat. prosvetno društvo v Lučinih vprizorilo dne 8. julija t. l. igro »Divji lovci«. — Radovedneži bodo pač vprašali, kako so posamezne igralko in posamezni igralci rešili svoje vloge pri prvem svobodnem nastopu? — Kdor je pazno in nepristransko opazoval potek igre, bo moral pripoznati, da so splošno vsi igralci in igralko rešili svoje naloge prav dobro, posebno se mora to poudariti še o »Majdic in o »Riharju«. — Slednji je morda še preveč drastično pokazal, kam pripelje človeka-škopuha prevelik pohlep po premoženju, po denarju. Izvrstno sta rekla svoje naloge tudi »Janec« in »Gašper«, prav tako pa svoje tudi drugi tovariši. Da je nam še s Trate znani »borabe neprokosljivo dobro pogodil svoje stvar, nam ni treba še posebej omenjati. — Rečemo kratko: fantje in dekleta, v dobrem, poštenem le vrlo naproji Bog vas živi! — Ti pa družice naše: živi, cveti, rasti! — Končno še pripomnimo: V nedeljo dne 12. avgusta (ob našem

sejmu) nameravajo dijaki s Trate tu pri nas vprizoriti svojo posebno igro v prid »Dijašk. podpor-nemu društvu v Ljubljani«. — Prijatelji dijaštva, pridite onda k nam v Lučine.

PREŠKA.

V nedeljo, 12. avgusta ob 4. popoldne po prihodu vlakov v Medvode, se bo vršila v naši prijazni Preški I. naraštajska prireditel s sodelovanjem Orla. Na sporedu so jako lepe točke Za Ljubljancane in Gorenjce ugodna zveza z vlakci. Zlasti pa pričakujemo mnogoštevilne udeležbe iz okolice in St. Vida, ker spada naš odsek k St. Vidski sreaji. Na srečelovu bogati dobitki kakor ovce itd. Na bratsko svidenjel!

SV. GREGOR.

Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo 12. t. m. igro Doseti brat v petih dejanjih. Začetek točno ob dveh popoldne. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilnega orodja. Vljudno vabimo okoličane, da pohitite ta dan v prijazna slemena.

NOVA ŠTIPTA PRI GORNJEM GRADU.

Novoštifčani ne dopisujejo v listo. Samo tu pa tam ob kakih volitvah spregovorijo kdo kako prepričevalno besedo. — O društvenem gibanju pa mi žal ne moremo poročati, ker pri nas še ni bila rojstna ura nobenemu društvu. A vkljub temu se kat. shoda udeležimo v precejšnjem številu. Upajmo, da se navdušenje na dolgi poti iz Ljubljane preko Černeve ne bo poleglo in da bo poklicalo v življenje vsaj izobraževalno društvo kot matico nadaljnjega društvenega gibanja. — To dal pričakujemo z veseljem novih zvonov za romarsko cerkev Matere Božje in za podružnico sv. Miklavža. Pri Sv. Miklavžu bo blagoslovljenje v nedeljo dne 12. avgusta. Zvonovi so dele tovarne na Jesenicah. Župna cerkev pa dobi bronaste iz Maribora — v najkrajšem času.

MARIJA NAZARET.

Redka so kaka poročila od nas v Domoljubu. Sedaj pa sporočamo veselo novice, da bomo 12. nedeljo po binkošnih, t. j. 12. avgusta blagoslovili veliki zvon. Tehta 2237 kg. Blagoslovili ga bodi mil. g. stolni prošt dr. Martin Matek. Prijatelji zvonov, 12. avgusta v Nazaret!

Listek.

Veter.

Po Evaldu. — P. P.

»Meni se zaupaj!« je prigovarjala miška. »To vselej nekoliko olajša. Jaz, kakor vidiš, nisem zamešana v vaš prepír. Meni nisi še nikdar storil niti dobrega niti hudega.«

»Jaz sem najnesrečnejša stvar na svetu,« je pričel dopovedovati veter. »Vse me ima za silno mogočnega gospoda in vsakdo me prosi, eden za to, drugi za drugo. In vendar sem le reven hlapec, ki izpolnujem le povelja svojega gospodarja in ne premorem najmanjše stvarice na svojo pest.«

»Ej, ej,« je rekla miška. »Tega bi ne bila mislila.«

»In vendar je res,« je odgovoril veter. »Vsak dan me ljudje ozmirjajo, ker izpolnujem povelja svojega gospodarja.«

»Kdo je tvoj gospodar?« je vprašala miška.

»Moj gospodar je solnce,« je rekel veter. »Solnce je krivo vsega hudega, a jaz sem tisti, ki moram za to trpeti.«

»Pripoveduj,« je silila miška.

»To lahko hitro povem. Vidiš, sedaj ležim tukaj popolnoma mirno in živi duši ne storim žalega.«

»Lepo,« je rekla miška. »Vendar ti moram povedati; ako bi jaz komu privoščila kaj slabega, bi to bila mačka!«

»Lepo ali ne lepo, da ne gre zame,« je rekel veter. »Jaz ne morem sam od sebe ničesar. Toda poslušaj; kadar začne solnce gori na vzhodu prav toplo pripelkati, tedaj se moram takoj odpraviti od tod in moram biti zahodni veter, pa če hočem ali nočem.«

»Jaz ne morem za teboj,« je rekla miška.

»Gotovo ne,« je odvrnil veter. »Zrak, ki ga je solnce ogrelo, se dviga v višavo... Tako stori segreti zrak vedno, zato ker je lažji kot pa mrzli.«

»No, meni ni na tem,« je rekla miška, ki se je čutila užaljeno, ker te učene reči ni razumela.

»Je pa meni mar,« je dopovedoval veter. »Zakaj tam, kjer je bil poprej zrak, nastane sedaj prazen prostor, in naenkrat mi je zapovedano: Slišiš veter, pridi hitro in donesi svežega zraka! In če sem še tako mirno ležal kje, takoj moram na noge. In če sem bil vzhodni veter, moram se takoj obrniti in postanem zahodni veter.«

»Aha,« je rekla miška. »Tako je ta reč. Ti si samo zato tu, da ubogaš.«

»Popolnoma res,« je rekel veter. »Nikdar ne vem, kam bom moral, dokler ne pride povelje. Ako se nobena plast ne segreje, potem ležim tako tiho in moram poslušati, kakor me zmerjajo oni, ki bi me potrebovali; in ne razumejo, kako je to, da jih ne ubogam. Potem pride povelje od vzhoda, jaz zavejem od zahoda in med potjo ne slišim nič drugega kot zmirjanje tistih, ki so pričakovali, da bom prišel od vzhoda.«

»Seve, prav kratkočasno to ni,« je rekla miška.

»Strašno je,« je tožil veter. »In pomisli — ako pride solncu na misel, da začne na kakem kraju prav posebno pripelkati in žgati, potem moram hiteti kakor me noge neso, da pridem o pravem času. Potem postanem vihar in drvim čez morje in suho zemljo; drevesa se lomijo, strche se zgrinjajo z hiš in ladje se potapljuje. Potem šele me dolže ljudje, kako sem hudoben in kako da sem kriv vseh teh nesreč. In vendar jaz ne morem nič za to.«

»Priznam, to je trda usoda,« je rekla miška. »Solnce pravzaprav zasluži, da bi ga kdo ozmerjal, in ne ti.«

»Gotovo. Ampak solnce pa ljudje neizmerno spoštujejo.«

»Daj, naprosi koga, da bo ljudem jasnil, kako je ta stvar.«

»Kdo bi neki to bil?« je vprašal veter in je zmajal z glavo.

»Govori enkrat o tem s pesnikom.«

»To naj bi kaj pomagal! Meniš, da je pesniku kaj mar, kako je vsa ta stvar? On pač vzame stvari tako, kot mu služijo za njegove verze. In za to mu ni kaj reči. Vsak pač dela po svojem poklicu. On me opisuje kot milega, mirnega in ljubkega, ali pa kot ponosnega, samosvojega gospoda. Ako bi on povedal, da sem v resnici le vreden služabnik, ki na povelje svojega gospoda dirja od enega konca sveta do

drugega — kaj meniš, kakšni bi bili potem njegovi verzi?»

»To bi znalo biti res,« je pomislila miška.

»Poslušaj, tamle prihajajo ljudje iz cerkve. Prav dobro poslušni, kaj bodo govorili, potem boš videla, da nisem pretiraval.«

Veter se je skrtil za plot; miška pa je kukala izpod lapuhovega peresa, med tem ko so ljudje hodili mimo.»

Prišli sta gospodinja in žena tistega bolnika. Prišel je ribič in prišel je mltnar in prišlo je še mnogo drugih.

»Kako je kaj s tvojim možem?« je vprašala gospodinja.

»Hvala,« je rekla žena. »Gre na bolje, toda le počasi. Ob tem ostrem vetru ni mogel nikdar na prosto.«

(Konec sledi.)

ZOBOZDRAVNIK - SPECIALIST

M. U. DR. IVAN OBLAK

Ljubljana, Stari trg šte. 34

(nasproti šentjakobske dekliake žole) ORDINIRA od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 3298

Lipovo cvetje, tršlikovo lubje

in VSA DRUGA ZDRAVILNA ZELIŠČA KUPUJE po najvišjih dnevnih cenah Drogerija ANT. KANC, Židovska ulica šte. 1, Ljubljana. 4435

Mlatilnico

popolnoma v dobrem stanju, PRODAJ za 12.000 kron. — PETER GREGORŠ, Duplica pri Kamniku.

Preklic.

Podpisani Josip Miholiš obžalujem, da sem po krivem obdolžil g. Pavla Obida, urarja v Krškem, da je iz moje žepne ure pobral kamne, ki jih sploh ni bilo.

4732

Josip Miholiš.

Zahvala.

Zahvaljujemo se dotičnemu, ki je dal obnoviti napis na nagrobnem spomeniku najinega brata dr. Matija Prelesnika na pokopališču pri Sv. Kristofu v Ljubljani. Ker ne vemo, kdo je bil tisti dobrotnik, se mu tem potom zahvaljujemo in bi bili prav hvaležni, če bi se oglasil, da bi mu povrnilo stroške. — Sestri Ivana Samec in Ana Somrak, Ponikve šte. 48, pošta Videm - Dobropolje. 4672

Slavonski sok

prijetno učinkujoče sredstvo proti nadušljivemu kašlju, kataru v prsni in pljučni, hripavosti itd.,

Pakračke kapljice

zdravilo proti želodčnim bolečinam,

in Febri-Fugo

nenadkriljivo sredstvo proti mrzlici in malariji, se dobiva — najmanj po 3 zavoje — edinole v lekarni pri »Zlatem orlu«, Mr. J. SVOBODA, PAKRAC, SLAVONIJA.

Za razna popravila poljedelskih strojev, vodnih žag, mlinov, se priporoča

strojno - ključavničarsko podjetje

družba z o. zavezo v Kranju 115.

Dobavlja in izdeluje v lastni delavnici transmisijske dele, za električno napeljavo, izolatorjeve opore, razne vijake po naročilu in sploh vse, kar spada v kovinsko in strojno stroko. 4731

Družabnika

SPREJMO z večjim kapitalom pri zelo uspešnem trgovskem podjetju vsled naraščajočega prometa z ali brez sodelovanja. — Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Resna agilnost 4587«.

Koruzo, otrobe, oves in moko

nudi najceneje RUDOLF KOVAČIČ,
Ljubljana, Dolenjska cesta šte. 58.

7 vinskih sodov

(LAGERFÄSSER), v najboljšem stanu, NAPRODAJ. Vsebina: litrov 2286, 2237, 2115, 1915, 1666, 1321, 1200. — Poizve se pri RUDOLF OROSZY, Ljubljana, Sodna ulica šte. 2. 4651

Halo!

JANEZ: Miha, kam pa danes tako hitiš?

MIHA: I, saj veš, v Stično na sejem. Več kmetov me je naprosilo, naj jim na stojnici FRANCA PERKO naberec usnja.

JANEZ: Saj sva vendar bila v Šmartnem in si tolikim posestnikom usnje nabral, da sem mislil, da hočeš celo Prežganjsko faro in pol Polšnika obuti.

MIHA: Janez, to je že res, bili pa so tudi kupci iz drugih krajev, kateri niso hoteli za nami zaostati in so tudi usnje pridno kupovali, tako da nisimo mogli vsi na vrsto priti, zato pa danes hajdi v Stično.

JANEZ: Miha, ali ima PERKO res tako dobro usnje, da pri njegovi stojnici možje čakajo, kakor naše žene med vojno na sladkor?

MIHA: Ali ne slišiš, da že vrabci na strehah čivkajo: Kdor hoče svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejmu v LESKOVCU, SEVNICI, LOŽU, MOKRONOGU, STIČNI in METLIKI

na stojnici Franc PERKO.

Enonadstropno hišo

skoraj novo, z lepim razgledom, PRODAJ v Novem mestu. V hiši je vodovod. — Naslov pove uprava »DOMOLJUBA« pod šte. 4613.

HIŠO z vsem gospodarskim poslopjem v Stari Loki šte. 68, PRODAJ. — Več pove M. DOLENC, STARA LOKA šte. 7, pošta škofja Loka. 4629

Podružnica Črnomelj

Ljubljanske kreditne banke

naznanja, da je prišla s

1. avgustom t. l.

svoje poslovanje ter se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Odon Koutny, specialna trgovina z orodjem in tehničnimi potrebščinami, Ljubljana, Koldvorska ulica 28, prodaja vsled

predstoječe preselitve

v lastne, novourejene prostore na Aleksandrovo cesto šte. 7,

razno orodje in tehnične predmete s

posebnim popustom.

Ali se hočete temeljito osvoboditi

revmatizma?

Tisoč so že bili ozdravljeni!

Bolečine v udih in členkih, otekli udje, sključene roke in noge, irganje, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabost oči so posledice revmatičnih in protinskih bolezni.

Ponudim vam naravno sredstvo za ozdravljenje!

Nikako univerzalno zdravilo, marveč sredstvo, ki je nudil bolnemu človeštvu mati narava. Vsakemu brezplačna poskušnja. Pišite mi takoj in vam pošljem sredstvo in poučno razpravo popolno zastoj. Ostali mi bodele trajno hvaležni.

E. Pasternack, Berlin S. O. Mihaelkirchplatz 13 Abteilung 551

Umetna gnojila

Superfosfat

Thomasova žindra Kalijeva sol

po brezkonkurenčnih cenah

Kemični proizvodi d. d.

Ilica br. 65 Zagreb Telef. 23.38

Poroč. prstni
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Zeeke ure
Ubani

Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1

Na veliko in malo!
Priporočamo **najboljše šivalne stroje Gritzner**

za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine
za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri:

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Miši, podgane, stenice, ščurki

in vsa glodavca mora poginiti ako uporabljate moja najboljša
preiskušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim
in hišnim mišim Din. 7-50, za podgane Din. 7-50, za ščurke
Din. 7-50, za stenice Din. 7-50, uničev. moljev Din. 6—, proti
mrčesu Din. 7-50, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri
šivini Din. 4—, za uši v obleki in perilu Din. 7-50, tinkt.
proti mrčesu na sadju in na zelenjavi Din. 7-50, proti
mravljam Din. 7-50.

Preprodajalcu dobe popust Pošilja po povzetju
Zavod za ekspedicijo: ARTES, kem. laboratorij
M. JÜNKER, Petrinjska ul. 3, Zagreb 1.

**Oblačilno blago prodaja
najceneje**
manufakturna trgovina
JOS. STOPAR
Ljubljana
Dunajska cesta št. 21.

And. Jakil tovar. kož in čevljev d. d.,
KARLOVAC

Prodajalna Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.

Bogato skladišče **moških, ženskih
in otroških čevljev** iz telečjega
boksa v vseh barvah, govejega
boksa in rjave kravine.

Solidno delo! Znižane cene!

Kmečki posestniki!

Pri prodaji ali nakupu posestev boste imeli

najboljši uspeh

če se obrnete na

„POSEST“

obl. konc. pisarna Ljubljana, Poljanska c. 12.

Na prodaj in v zamenjavo veliko kmečkih
posestev, vinogradov, mlinov in Zag.

POZOR!

Pred nakupom POHIŠTVA

si oglejte našo veliko zalogo spalnih oprav, jedil-
nic, kuhinj, foteljev, otoman, divanov, klubovih
garnitur, kamin, blazin itd. — Prepričali se boste
o ličnosti in solidnosti naših izdelkov ter boste
prihranili mnogo denarja. — Zahtevajte ceniki —
ERMAN & ARHAR, mizarstvo, ŠT. VID nad
Ljubljano šte. 4. 4161

KUPIMO vsako množino

starega svinca.

PUŠKARNA v KRANJU.

Palma

Ne na nisko ceno

temveč na kvaliteto

morale paziti kadar kupujete gumi pot-
petnike. Zahtevajte od Vašega čevljarja
Izrečno Palma kaučuk pete in potplate.

**Različno SADJE
in vse vrste JAGOD**

(maline, robidnice, borovnice, brusnice in ružeče
jagode) kupi vsako množino KONZERVNA TO-
VARNA NA VRHNIKI. — NAKUPOVALCI se
iščejo, oziroma naj, stavijo ponudbe. 3683

Bronaste zobovne
vkliva najceneje in z dobavnim rokom od 2 do
5 mesecov

Zobnarna in ličarna,
St. Vid nad Ljubljano.

Veliko izbiro

in UGODNE CENE najdete pri
nakupu satenega in man-
foldernega blaga za moške in
ženske v Ljubljani

Pred Skofjo
Lingerjeve
Medarske ulice

R. Miklauc, „Pri Skofu“

Obstoj trdije blizu 60 let
Razpošilja se tudi po pošti

Sanitetni podpolkovnik Dr. Rudolf Kobal

ordinira za pljučne in notranje bolezni od sedaj naprej na KRALJA
PETRA (Slovenskem) trgu št. 2/II od 11½—12½ in od 2—3 pop.

Preselitev trgovine!

Naznanjamo uljudno, da smo preselili svojo trgovino z železnino
s 25. julijem t. l. od Cankarjevega nabrežja šte. 1. v svojo lastno hišo v

Stritarjevo ulico šte. 7.

kjer bomo trgovino znatno razširili.

Prosimo sodobno za nadaljno naklonjenost, ter zagotovimo cenje-
nim odjemalcem najboljšo postrežbo. Z odličnim spoštovanjem

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino.